

Auditoraat-generaal: Overtuigingsstukken

Uitgeverij Steenlandt

STEENLANDT

De Kortrijkse architect en kunstschilder Richard Acke (1873-1934) richtte uitgeverij Steenlandt op in 1929. Dat was de naam van de villa waar hij aanvankelijk een kleine pedaalpers installeerde.

De uitgeverij publiceerde aanvankelijk literair werk: keurig geïllustreerd en smaakvol uitgegeven romans, toneel, literaire essays, jeugdliteratuur, literaire vertalingen. Later kwamen daarook politieke essays - o.m. van Victor Leemans en van Hendrik Elias - bij, nadat Jan Acke (1911-1943), de zoon van de stichter, de leiding van de uitgeverij op zich had genomen.

In 1941 verhuisde het bedrijf - uitgeverij en drukkerij, met meer dan 125 personeelsleden - naar Brussel. Daar stond *Steenlandt* hoofdzakelijk in dienst van de collaboratie-beweging DeVlag. De firma drukte behalve boeken ook propagandistische brochures, affiches, het weekblad *Balming*, Duitse literatuur in vertaling, Vlaamse literatuur in Duitse vertaling, bloemlezingen voor schoolgebruik, en oorspronkelijk literair werk van Ferdinand Vercocke, Sylva de Jonghe, Frans Demers, Korneel Goossens, Blanka Gijssels, Pol Leroy, Bert Peleman e.a.

Uitgever Jan Acke werd op 5 maart 1943 door een verzetsman te Schaarbeek neergeschoten. Zijn medefirmant Rik Wijckmans volgde hem op aan het hoofd van de uitgeverij.

Blijkens een in deze documenten bewaarde oorkonde (inventaris nr. 18) werd de Firma Steenlandt PVBA op 26 juni 1943 in de *Börsenverein der Deutschen Buchhändler zu Leipzig* opgenomen.

De door het auditoraat-generaal verzamelde overtuigingsstukken betreffen niet alleen correspondentie i.v.m. de publikaties van de uitgeverij, maar allerlei documenten in verband met censuur, de infrastructuur van het bedrijf, de bevoorrading, de toeleveringsbedrijven, vergunningen voor het leveren en vervoeren van papier enz.

Aan de binnenkant van een aantal mappen in het dossier is een etiket aangebracht met een (vrij vage) aanduiding van de inhoud.

LITERATUUR:

DE BENS, E.: *De Belgische dagbladers onder Duitse censuur (1940-1944)*, Uitgeverij De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen-Utrecht

SIMONS, L.: *Geschiedenis van de uitgeverij in Vlaanderen, II: de twintigste eeuw*, Lannoo, Tielt, 1987.

BUNDEL 689**1. Map I**

Ontwerp titelpagina *Arbeiter*

6 foto's (2 met onderschriften Zwei von Hunderttausenden)

Ontwerp titelpagina *Lettres d'Allemagne écrites par des ouvriers belges et du nord de la France*

Briefwisseling 24.01.42- 04.05.42 in verband met *Führerbroschüren*
10 stukken

Briefwisseling 04.05.42-13.07.42 met Imprimerie Martin-Mamy Crouan & Roques (Lille)
6 stukken

2. MAP II "uitgeverij"

Briefwisseling 03.02.43-22.09.43 in verband met VNV-publicaties (A. De Bruyne, R. Claeys, E. De Ceulener, De Keersmaecker, M. Janssens, K. Lambrechts, M. Panis, K. Peeters, P. Vermeir)

Notitie in verband met censuur

3. MAP III "Mackensen"

Briefwisseling 20.02.42-26.05.42 in verband met *Die Dichter und das Reich* van Lutz Mackensen (J.Acke, G. De Smet, H. Eichblatt Verlag, L.Mackensen,Löffler, Pesch, Karl Plenzat, Frau Schröter,Tackenberg,Wäsche,Wilkening, G.Zedler)
55 stukken

4. MAP IV "Foto's - Alg."

Briefwisseling 17.04.43-17.02.44 in verband met foto's (P. Becker, E. De Bock, P. De Clercq, J. Devos, Deutsches Ausland Institut Stuuatgart, J. Guission, W. Kessels, Klaffke, A. Metdenninghen, L. Rigouts, J. Sacré, P. Schepens, I. Van Beugem, M. Van Lierde

27 stukken

5. MAP V “US/AS Peleman/Landsman”

Briefwisseling 30.12.42-09.05.44 in verband met werk van B. Peleman en L. Landsman (J. De Wit, L. Landsman, L'Édition royale de Bulgarie, De Nederlandse Omroep, B. Peleman, Uitgeverij De Phalanx)

24 stukken

6. MAP VI “US/AS Gijsselen”

Briefwisseling 01.12.42-05.05.44 in verband met werk van Blanka Gijsselen (J. Acke, H. Bruning, B. Gijsselen, A. Von Hatzfeld, Koch, W. Lehmann, B. Ranke, J. Sacré, Fr. Westphal, R. Wijckmans)

33 stukken

7. MAP VII “BK/KP-Persoonlijk X/4”

Briefwisseling 17.05.41- 10.05.43 in verband met de oprichting van de NV Drukkerij Uitgeverij Steenlandt, handelsregister, vergunning voor inrichten van een drukkerij, de nalatenschap van Jan Acke, behang, bemeubeling, levering en installatie van elektrische apparatuur, centrale verwarming, rekeningen voor gas en elektriciteit, bankverrichtingen

58 stukken

8. MAP VIII “US/AS TAPKEN”

Briefwisseling 06.01.43-21.06.43 met Hildegard Tapken, Bannmädführerin Garbe, Hitler Jugend Landesjugendführung Belgien, Uitgeverij Storm (Amsterdam), Propaganda-Abteilung Belgien, Van Heemskerck-Duker

15 stukken

9. MAP IX “VA/AR IX/3”

Verzameling visitekaartjes en adressen

26 stukken

10. TYPOSCRIPT

Ernest Michel: *De Onbuigzame* (Begeleidende brief 03.05.1944 van H. Drijepont)

11. MAP XI “LS/OA VI/7 leveranciers- onderaanbiedingen”

Briefwisseling 12.01.42-08.02.43 i.v.m. bestellingen, prijsaanvragen, prijsoffertes, leveringen, betalingen, werk in onderaانبesteding, drukproeven (Jan Acke, Jos Arets, A. Dohmen, F. Gowie, O.J. Guillierme, J. Houdmont, Simon Koopman, Marci, Richard Pavot, Periodica, O. Platteau, Vander heyden, De Vlag, V. Van Dieren)

66 stukken

12. MAP XII "Jeugdtheater"

Briefwisseling 30.05.44-22.08.44 Lode Rigouts, René Verbeeck, J. Vercammen,
R. Wijckmans
9 stukken

13. MAP XIII

Briefwisseling 29.07.40-15.06.43 i.v.m. manuscripten (Dene Daneel, Naue, P.M. Roose,
Teske, Wilkening
Uittreksel uit het handelsregister
Doorslag "Les plans de Rommel ont échoué"
10 stukken

14. MAP XIV "Gauverlag Bayreuth"

Briefwisseling 01.07.42- 29.07.43 i.v.m. publikaties (Frau Landvai-Dircksen, Gauverlag
Bayreuth, Propaganda-Abteilung, J. Van de Wiele)
19 stukken

15. MAP XV

Briefwisseling 13.11.43-14.01.44 van P. Vermeersch uit Baasrode met Nationale Landbouw
en Voedingscorporatie. Hoofdgroepering: Visch en Visscherijproducten.
22 stukken

16. Map XVI "PG/BR Spiel/ Flander 11/6"

Briefwisseling 07.02.42-3.01.44 (N.Acket-Degouy, Bertelsmann Verlag, R. Wilkening)
20 stukken

17. MAP XVII

Manuscript en drukproeven *De grootste democratie*. Brieven 15.12.42-19.12.42 van SAR NV
Kunstrogravuur i.v.m. moeilijkheden bij het verkrijgen van papier
6 stukken

18. MAP XVIII "Börsenverein"

Briefwisseling 12.03.43-25.07.44 met Börsenverein der Deutschen Buchhändler zu Leipzig,
Edmund Halm, Fritz Peuckert, Ursula Röttgermann, Willi Scheler, Thielke, F. Volckmar
Kommissionsgeschäft, Gustav Weiland Nachf., Wilhelm Witte
117 stukken

BUNDEL 690

19. MAP I "US/AS Sprookjes"

Briefwisseling 12.08.42-19.10.42 met Herman en Elza Oosterwijk-Van Hagedoorn
8 stukken

Briefwisseling 14.08.42-10.10.42 met Nelly Acket-Degouy
12 stukken

Briefwisseling 14.02.42-14.11.42 met Tjienke Dagnelie
13 stukken

Notitie Illustraties bij de *Slovaaksche sprookjes II*

Briefwisseling 21.07.43-03.09.43 met R.J.M. Adriaensens
6 stukken

Brief 16.07.43 van Albe aan mevrouw J. Acke

Briefwisseling 26/27.01.43 met Johna Vanderveken (Volk en Kultuur)
2 stukken

Briefwisseling 07.08.42-12.12.42 met RenJ Verbeeck
8 stukken

Doorslag brief 14.08.42 aan redactie *De gulden passer*

Briefwisseling 14.08.42-190842 met Van Coppenolle
2 stukken

10 losse bladen met allerlei (kostprijs)berekeningen

Drukproef *Sneeuwitje*

Drukproef *De wolf en de zeven geitjes*

Drukproef *Broertje en zusje*

Drukproef Vrouw Holda

Drukproef *Duimpje*

20. MAP II "LS/PP Union/Papeteries"

Briefwisseling 13.04.42-20.08.42 met Union des Papeteries/ Victor Dejardin
18 stukken

Briefwisseling 22.06.42-25.06.42 met Papeteries du Pont-de-Warche B Malmédy
6 stukken

Briefwisseling 12.01.42-24.12.42 met Papeteries de Belgique
39 stukken

Visitekaartje Prof. Dr. J. Boonen

Briefwisseling 17.09.42-25.11.42 met Meses-Goris & Fils
15 stukken

Briefwisseling 31.03.42-100942 met Papierfabrieken van Huizingen
14 stukken

Briefwisseling 24.01.42-26.01.42 met SA des Papétries de Saventhem
3 stukken

Doorslag brief 270242 aan Firma Demedts

Doorslagen van brieven 06.03.42 en 25.03.42 aan de heer Martijn
2 stukken

Doorslagen van brieven 21.01.42 en 05.02.42 aan Firma Haseldonckx
2 stukken

Briefwisseling 23.02.42-24.08.42 met Imprimerie Néon
12 stukken

21. MAP III

Typoscript en drukproef *Grootruimteconomie*

Briefwisseling 30.09.43-06.10.42 VNV-Secretariaat Antwerpen-Janssens Brussel i.v.m.
belasting op filmvoorstelling
2 stukken

Briefwisseling 20.03.43-27.10.43 van VNV-Departement vorming, Volk en Staat (Directie,
afdeling uitgeverij, VNV-Algemene Propagandaleiding in verband met Dosfel-reeks en
andere publikaties
21 stukken

Doorslag toespraak *Heldenherdenking* (6 blz.)

22. MAP IV

Briefwisseling 26.11.41-26.01.43 in verband met infrastructuur (centrale verwarming,
priklok, vergaartafel, muurtegels, rekenmachine, lift, vrachtwagen), toevoer van grondstoffen

(brandstoffen, papier, marokijn, zetmetaal, clichéhout, lijm, zeep, touw, garen, consistentvet, lijm, papierklemmen, mappen, betonijzer), drukkerij-apparatuur, voedsel (soep), vakliteratuur
215 stukken

23. MAP V

Briefwisseling -19.08.44 met auteurs, hun erfgenamen of rechthebbenden (R.J.M. Adriaensens, Th. Brouns, Antoine Bulens, M.L. Buyse, L.J. Callewaert, V. Claes, Jozef Contriijn, Paul Cuyt, Joris Dedier, Albert De Jonghe, Sylva De Jonghe, Frans Demers, Paul De Vree, D. De Wever, Albert Droesbeke, Korneel Goossens, Jan Grauls, Renaat Grassin, Joop Gresnich, Blanka Gyselen, Karel Hambrouck, Siegfried S.J.F. Hinderdael, J. Horemans, J. Janssen, G. Jaspers, Trudo Joniaux, mw. Kettmann, Leo Kieden, Joris Lacroix, Maurits Lambreghts, Leo Landsman, Pol Le Roy, Lucien Ligneel, Robert Masure, Jef Mennekens, Okke Mertens, R. Metzemaekers, Ernest Michel, Parasie, Melchior Peeters, Bert Peleman, Lander Platteau, Lode Quasters, Rob Roemans, Johan sacrJ, Wim Sassen, Willem Savenberg, Piet Schepens, Louis Senelle, Sporenberg, R. Stijns, Lambert Swerts, J. Tanghe, J. Theys, Felix Timmermans, August G.M. Toelen, Piet Van Assche, Willem Van den Aker, Jan Van den Bergh, Georges Vanden Bossche, Jan Van den Weghe, Johan Van de Velde, Ludo Van de Wijngaert, Frans, Van Dijck, L. Victor Van Egdome, Hubert Van Herreweghen, Raf Van Hulse, Jos Van Limbergen, Leen Van Marcke, Van Overstraeten, M. Van Rompaey- De Lannoy, Rob Van Roosbroeck, RenJ Verbeek, Jan Vercammen, E.J. Verhaeghe, Marcel Verlinden, p. Vrijdaghs, Rolf Wilkening, Roger Windels, R. Ysebie) en met uitgeverijen (De Amsterdamsche Keurkamer, De Arbeiderspers, Peter Benoitfonds, De Boekengilde, De Burcht, Deutscher Verlag, Het Kompas, Regenboog, Rhtten en Loening Verlag)

Typoscript Wilkening-Peuckert *Brückenschlag vom Flandern zum Reich. Geschichte, Werk und Aufgabe eines flämischen Verlages*

285 stukken

BUNDEL 691

24. MAP "Vervoergemeenschap"

Briefwisseling 05.03.43-12.04.44 in verband met vervoertoelatingen
8 stukken

25. MAP "Toelatingen tot drukken papiercentrale"

Aanvragen en toelatingen 15.11.42-02.11.43 tot papier/kartonverbruik voor drukwerken
163 stukken

26. MAP

Afrekeningen 08.08.43-31.03.44 met auteurs (A. De Jonghe, P. De Vree, J. Diels, B. Gijsselen,

P. Le Roy, B. Peleman, H. Tapken, J. Theys, J. Van Limbergen, René Verbeeck)
15 stukken

27. MAP

Typoscripten

Piet Schepens: *De avonturen van Walter*
De sage van Frithjof en Ingeborg
Zweedsche sprookjes

Jan van Rheenen: *Helpers weg!*

Korneel Goossens: *Reineke* (Aus dem Flämischen übertragen von Felix M. Mumbauer)
La créature de Dieu

6 stukken

Inventaris door Joris Dedeurwaerder
Brussel, 1996